

ред. В.П. Вишневського. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-сті, 2016.
518 с.

Михайленко Анна
асистент кафедри обліку і оподаткування
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

МЕТОД УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО РОЗВИТОК

Докорінна зміна як зовнішніх, так і внутрішніх умов господарювання вітчизняних підприємств, що відбулася вплинула, перш за все, на стиль та методи управління. Такі процеси значно вплинули і на методологію управлінського обліку, як важливе інформаційне джерело управління підприємством.

Традиційні затратні підходи до управлінського обліку характеризуються наступними основними недоліками:

- не відповідають вимогам сучасного рівня розвитку торгівлі і посилення конкуренції;
- не задовольняють потребам і можливостям сучасного соціально-економічного середовища, яке характеризується винятковою орієнтацією на кінцевого споживача, підвищенням рівня конкуренції на регіональному та міжнародному рівнях;
- практика управлінського обліку втрачає практичну самостійність, наслідуючи вимоги фінансового обліку, і набуває допоміжного характеру;
- управлінський облік практично повністю фокусується на внутрішніх аспектах діяльності компанії і не приділяє уваги зовнішньому середовищу бізнесу.

Внаслідок чого, підприємства зіштовхуються з рядом проблем, яких можна було б уникнути:

- дефіцитом топових товарів і, як наслідок, зменшенням обсягу продажу;
- надлишками запасів за неходовими позиціями і збитками від їх псування;
- низькою оборотністю запасів і заморожуванням оборотних коштів у товарах;
- зменшенням прибутку і низькою лояльністю клієнтів.

Різні концепції та підходи передбачають вирішення управлінських завдань з різних поглядів. Одним з перспективних шляхів удосконалення механізму управління на підприємствах торгівлі є розвиток методу управлінського обліку спираючись на теорію обмежень (Theory of constraints (TOC)).

Перше згадування методу ТА (Throughput accounting) зустрічається в роботі Е. Голдратта «The Goal» 1984 р.[1], в якій на прикладі заводу описує принципи теорії обмежень, а також її обліковий аспект.

Результатом імплементації теорії обмежень в систему управлінського обліку торговельного підприємства є:

- система оцінки прибутковості (збитковості) товарних груп, SKU, складів, основних клієнтів, торговельних точок і так далі;
- система інформаційного забезпечення динамічного управління запасами, яка містить механізми розрахунку ефективності переміщення запасів, замовлень постачальникові, поповнення товарних запасів у клієнтів і в торговельних точках, інструменти реагування на сезонні коливання попиту;
- регламент логістики товарних потоків, з точки зору ефективності всієї системи, а не з точки зору витрат на перевезення конкретної партії товару;
- ключові показники діяльності (КРІ), які дозволяють об'єктивно оцінювати ефективність роботи системи дистрибуції;
- регламент моніторингу потенційно вузьких місць в ланцюжку постачань, які заважають розвитку бізнесу та варіанти їх використання;
- методика оцінки економічної ефективності асортименту.

Наявність ходового товару при мінімальних товарних запасах, забезпечить лояльність клієнтів, дозволить збільшити обсяги продажів і при цьому не «заморожувати» грошові кошти в товарних запасах. Крім того, прискорення оборотності товарів дозволить понизити кредитне навантаження та покращити фінансові результати підприємства.

Проведений аналіз досліджень Великобританії та США щодо реалізації положень теорії обмежень в обліку Т.В. Ельсукова робить висновок, що пропозиції приведені в роботах вчених не передбачають фундаментально нового методу обліку, але при запровадженні методу приймається новий погляд на управління підприємствами і відповідно на обліковий процес. А для того, щоб перейти від традиційних принципів обліку до принципів методу ТА необхідна зміна парадигми мислення бухгалтерів-аналітиків [2].

Отже, значна частина актуальних питань, пов'язаних з управлінським обліком на підприємствах, що впроваджують ТОС, все ще не отримала в літературі досить комплексного, системного висвітлення та відповідного наукового вирішення. Концептуально-методичні питання управлінського обліку, заснованого на принципах ТОС, мало вивчені і є новим напрямком у вітчизняній науці бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Голдрат Є.М., Кокс Дж. Цель: процесс непрерывного совершенствования / Пер. с англ. П.А. Самсонов. – Мн.: «Попудри», 2017.

2. Ельсукова Т.В. Исторические аспекты создания метода управленческого учета ТА / Т.В Ельсукова Т.В./ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://na-journal.ru/1-2012-gumanitarnye-nauki/16-istoricheskie-aspekty-sozdanija-metoda-upravlencheskogo-ucheta-tathroughputaccounting>

Оряп Олександр

студент

Македон Галина

к.е.н., ст. викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

Україна

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА РИНКУ ТОВАРІВ

Сучасний розвиток економіки актуалізує необхідність підвищення конкурентоспроможності сучасних суб'єктів господарювання, що може бути забезпечено за рахунок нових підходів до ведення бізнесу, зокрема здійснення вагомих змін (інноваційні підходи у виробництві, розподілі продукції, стимулюванні її збуту та ін.). Потребує позитивних змін і система реалізації досліджень ринкового середовища. Світовий ринок маркетингових досліджень бурхливо зростає. Згідно даних ESOMAR за останні 20 років він збільшився більше, ніж у 150 разів [1].

Доречно зазначити, що в теперішній час швидкими темпами йде переорієнтація досліджень ринку в сферу Інтернет та мобільних технологій [2]. При цьому необхідно відмітити, що у вітчизняних реаліях залишається актуальним використання традиційних форм маркетингових досліджень, таких як РАРІ (аббревіатура від англ. слів – *rep and paper interview*) – поки що в Україні це найбільш поширений метод збору даних, коли респондентам роздають анкети. Іншим видом дослідження є САРІ (аббревіатура від англ. слів – *computer assisted personal interviewing* – система персонального інтерв'ювання, за якої інтерв'юер, коли задає запитання та фіксує відповіді на них, використовує спеціальне програмне забезпечення, встановлене на комп'ютері, планшеті чи смартфоні).

На промисловому ринку кожен споживач є унікальним. Для цього ринку характерно, що вибір кінцевого споживача супроводжується складними процесами ухвалення рішення про закупівлю одиниці товару. Окреслимо особливості споживачів промислової продукції: покупці продукції є професіоналами у своїй сфері діяльності, вони добре ознайомлені з аналогами